SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Ir-Raba' Awla)

10 ta' Novembru 2016*

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari — Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari — Kooperazzjoni mill-pulizija u ġudizzjarja f'materji kriminali — Mandat ta' arrest Ewropew — Deċiżjoni Qafas 2002/584/ĠAI — Artikolu 1(1) — Kunċett ta' 'deċiżjoni ġudizzjarja' — Artikolu 6(1) — Kunċett ta' 'awtorità ġudizzjarja emittenti' — Mandat ta' arrest Ewropew maħruġ mill-Ministeru tal-Ġustizzja tar-Repubblika tal-Litwanja fil-kuntest ta' eżekuzzjoni ta' piena li ċċaħħad il-libertà"

Fil-Kawża C-477/16 PPU,

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mir-rechtbank Amsterdam (tribunal ta' Amsterdam, il-Pajjiżi l-Baxxi), permezz ta' deċiżjoni tat-2 ta' Settembru 2016, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fl-istess jum, fil-proċedura dwar l-eżekuzzjoni ta' mandat ta' arrest Ewropew maħruġ kontra

Ruslanas Kovalkovas,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Ir-Raba' Awla),

komposta minn T. von Danwitz, President tal-Awla, E. Juhász, C. Vajda, K. Jürimäe (Relatur) u C. Lycourgos, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: M. Campos Sánchez-Bordona,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat id-deċiżjoni, wara li semgħet lill-Avukat Ġenerali, li tiġi eskluża l-fażi bil-miktub tal-proċedura, skont l-Artikolu 111 tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, u wara s-seduta tal-5 ta' Ottubru 2016,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

— għall-Gvern Olandiż, minn M. Bulterman, H. Stergiou u B. Koopman, bħala aġenti,

— għall-Gvern Ġermaniż, minn T. Henze, M. Hellmann, u J. Möller, u R. Riegel, bħala aġenti,

— għall-Gvern Elleniku, minn E. Tsaousi, bħala aġent,

— għall-Gvern Finlandiż, minn S. Hartikainen, bħala aġent,

— għall-Gvern Svediż, A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, H. Shev u F. Bergius, bħala aġenti,

* Lingwa tal-kawża: l-Olandiż.

— għall-Kummissjoni Ewropea, minn R. Troosters u S. Grünheid, bħala aġenti

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ippreżentati fis-seduta tad-19 ta’ Ottubru 2016,

tagħti l-preżenti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 1(1) u tal-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Kwadru [Qafas] tal-Kunsill 2002/584/ĠAI, tat-13 ta’ Ġunju 2002, dwar il-mandat ta’ arrest Ewropew u l-proċeduri ta’ konsenja bejn l-Istati Membri (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 6, p. 34, u rettifika ĠU L 17, p. 45), kif emendata bid-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2009/299/ĠAI, tas-26 ta’ Frar 2009 (ĠU 2009, L 81, p. 24, iktar ’il quddiem id-“Deċiżjoni Qafas”).

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest tal-eżekuzzjoni, fil-Pajjiżi l-Baxxi, ta’ mandat ta’ arrest Ewropew maħruġ mill-Ministeru tal-Ġustizzja tar-Repubblika tal-Litwanja (iktar ’il quddiem il-“Ministeru tal-Ġustizzja Litwan”) kontra R. Kovalkovas fil-kuntest tal-eżekuzzjoni, fil-Litwanja, ta’ piena ta’ ċaħda tal-libertà.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 Il-premessi 5 sa 9 tad-Deċiżjoni Qafas huma fformulati kif ġej:

“(5) L-għan stabbilit biex l-Unjoni ssir żona ta’ libertà, sigurtà u ġustizzja jwassal għall-abolizzjoni ta’ l-estradizzjoni bejn l-Istati Membri u li din tiġi sostitwita b’sistema ta’ konsenja bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji. Barra minn hekk, l-introduzzjoni ta’ sistema ssimplifikata ġdida ta’ konsenja ta’ persuni kkundannati jew suspettati għall-finijiet ta’ esekuzzjoni ta’ sentenzi kriminali jew biex jiġu sottoposti għal azzjoni kriminali, jagħmilha possibbli li jitneħħew il-komplessità u l-potenzjal għad-dewmien inerenti fil-proċeduri preżenti ta’ l-estradizzjoni. Ir-relazzjonijiet tradizzjonali ta’ kooperazzjoni li eżistew s’issa bejn l-Istati Membri għandhom jiġu sostitwiti b’sistema ta’ moviment liberu tad-deċiżjonijiet ġudizzjarji fi kwistjonijiet kriminali, li tkopri kemm deċiżjonijiet qabel ma tingħata s-sentenza kif ukoll dawk finali, fi spazju ta’ libertà, sigurtà u ġustizzja.

(6) Il-mandat ta’ arrest Ewropew previst f’din id-Deċiżjoni Kwadru [Qafas] hi l-ewwel miżura konkreta fil-qasam tal-liġi kriminali li timplimenta l-prinċipju tar-rikonoxximent reċiproku li l-Kunsill Ewropew semma’ bħala l-bażi tal-kooperazzjoni ġudizzjarja.

(7) Billi l-għan tas-sostituzzjoni tas-sistema ta’ estradizzjoni multilaterali mibnija fuq il-Konvenzjoni Ewropea dwar l-Estradizzjoni tat-13 ta’ Diċembru 1957 ma jistax jintlaħaq sew mill-Istati Membri li jaġixxu unilateralment u jista’ għalhekk, minħabba fl-iskala u fl-effetti tiegħu, jiġi milħuq aħjar fuq il-livell ta’ l-Unjoni, il-Kunsill jista’ jadotta miżuri skond il-prinċipju tas-sussidjarjietà msemmi fl-Artikolu 2 [UE] u l-Artikolu 5 [KE]. Skond il-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit fl-Artikolu ta’ l-aħħar, din id-Deċiżjoni Kwadru [Qafas] ma tmurx lil hin minn dak li hu meħtieġ sabiex jintlaħaq dak il-għan.

(8) Id-deċiżjonijiet dwar l-esekuzzjoni tal-mandat ta’ arrest Ewropew għandhom ikunu soġġetti għal kontrolli suffiċjenti, li jfisser li awtorità ġudizzjarja ta’ l-Istat Membru fejn il-persuna rikjesta ġiet arrestata jkollha tiegħu d-deċiżjoni dwar il-konsenja tagħha.

(9) Ir-rwol ta' l-awtoritajiet ċentrali fl-esekuzzjoni ta' mandat ta' arrest Ewropew għandu jkun limitat għall-assistenza prattika u amministrattiva."

4 L-Artikolu 1 tad-Deċiżjoni Qafas, intitolat "Definizzjoni tal-mandat ta' arrest Ewropew u l-obbligu li jiġi esegwit", jipprovdi:

"1. Il-mandat ta' arrest Ewropew hija deċiżjoni ġudizzjarja maħruġa minn Stat Membru bl-iskop ta' l-arrest u l-konsenja minn Stat Membru ieħor ta' persuna rikjesta, għall-finijiet tat-tmexxija ta' azzjoni kriminali jew l-esekuzzjoni ta' piena ta' kustodja jew ordni ta' detenzjoni.

2. L-Istati Membri għandhom jesegwixxu kwalunkwe mandat ta' arrest Ewropew abbażi tal-prinċipju tar-rikonoxximent reċiproku u skond id-dispożizzjonijiet ta' din id-Deċiżjoni Kwadru [Qafas].

[...]"

5 L-Artikoli 3, 4 u 4a tad-Deċiżjoni Qafas jistipulaw ir-raġunijiet għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni obbligatorja u fakultattiva tal-mandat ta' arrest Ewropew. L-Artikolu 5 tad-Deċiżjoni Qafas jipprevedi l-garanziji li għandhom jingħataw mill-Istat Membru emittenti f'każijiet partikolari.

6 Skont l-Artikolu 6 tad-Deċiżjoni Qafas, intitolat "Determinazzjoni ta' l-awtoritajiet ġudizzjarji kompetenti":

"1. L-awtorità ġudizzjarja emittenti għandha tkun l-awtorità ġudizzjarja ta' l-Istat Membru emittenti li hi kompetenti biex toħroġ mandat ta' arrest Ewropew permezz tal-liġi ta' dak l-Istat.

2. L-awtorità ġudizzjarja ta' esekuzzjoni għandha tkun l-awtorità ġudizzjarja ta' l-Istat Membru ta' esekuzzjoni li hi kompetenti biex tesegwixxi l-mandat ta' arrest Ewropew permezz tal-liġi ta' dak l-Istat.

3. Kull Stat Membru għandu jinforma lis-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill bl-awtorità ġudizzjarja kompetenti taħt il-liġi tiegħu."

7 L-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni Qafas, intitolat "Rikors lill-awtorità ċentrali", jipprovdi:

"1. Kull Stat Membru jista' jinnomina awtorità ċentrali jew, meta s-sistema legali tiegħu hekk tipprovdi, aktar minn awtorità ċentrali waħda biex tassisti lill-awtoritajiet ġudizzjarji kompetenti.

2. Stat Membru jista', jekk ikun meħtieġ bħala riżultat ta' l-organizazzjoni tas-sistema ġudizzjarja interna tiegħu, jagħmel l-awtorità(jiet) ċentrali tiegħu responsabbli għat-trasmissjoni amministrattiva u l-wasla ta' mandati ta' arrest Ewropej kif ukoll għall-korrispondenza uffiċjali oħra kollha konnessa miegħu.

Stat Membru li jixtieq jagħmel użu mill-possibiltajiet imsemmija f'dan l-Artikolu għandu jikkomunika lis-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill informazzjoni konnessa ma' l-awtorità ċentrali nominata jew l-awtoritajiet ċentrali nnominati. Dawn l-indikazzjonijiet għandhom ikunu vinkolanti għall-awtoritajiet kollha ta' l-Istat Membru emittenti."

Id-dritt Olandiż

8 L-Overleveringswet (liġi dwar il-konsenja) tittrasponi d-Deċiżjoni Qafas fid-dritt Olandiż. L-Artikolu 1 ta' din il-liġi huwa fformulat kif ġej:

"Għall-finijiet ta' din il-liġi:

[...]

b. 'mandat ta' arrest Ewropew' tfisser id-deċiżjoni bil-miktub ta' awtorità ġudizzjarja ta' Stat Membru tal-Unjoni Ewropea bil-għan tal-arrest jew tal-konsenja ta' persuna mill-awtorità ġudizzjarja ta' Stat Membru ieħor;

[...]

i) 'awtorità ġudizzjarja emittenti' tfisser l-awtorità ġudizzjarja ta' Stat Membru tal-Unjoni Ewropea, kompetenti bis-saħħa tad-dritt intern sabiex toħroġ mandat ta' arrest Ewropew;

[...]"

9 L-Artikolu 5 tal-liġi dwar il-konsenja jipprovdi:

"Il-konsenja għandha ssir biss lill-awtoritajiet ġudizzjarji emittenti ta' Stati Membri oħrajn tal-Unjoni Ewropea, b'osservanza tad-dispożizzjonijiet ta' din il-liġi jew meħuda skont din."

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

10 Fit-13 ta' Frar 2012, il-Jonavos apylinkės teismas nuosprendžiu (qorti tad-distrett ta' Jonava, il-Litwanja) tat kontra R. Kovalkovas, ċittadin Litwan, piena li ċċaħħad il-libertà ta' erba' snin u sitt xhur, għal fatti kklassifikati bħala swat u feriti volontarji. Matul Awwissu 2013, il-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan ħareġ mandat ta' arrest Ewropew kontra R. Kovalkovas, għall-finijiet tal-eżekuzzjoni, fil-Litwanja, tal-parti minn din il-piena li kien għad fadallu jiskonta, jiġifieri tliet snin, ħdax-il xhar u ħamest ijiem.

11 Ir-rechtbank Amsterdam (qorti ta' Amsterdam, il-Pajjiżi l-Baxxi) ġiet adita, bħala awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni tal-imsemmi mandat ta' arrest Ewropew, sabiex R. Kovalkovas jiġi arrestat u konsenjat lill-awtoritajiet Litwani.

12 Fid-dawl tal-elementi li jinsabu fir-rapport ta' evalwazzjoni tal-Kunsill, tal-14 ta' Diċembru 2007, dwar il-prattiċi nazzjonali dwar il-mandat ta' arrest Ewropew [Rapport ta' evalwazzjoni dwar ir-raba' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi – "applikazzjoni prattika tal-mandat ta' arrest Ewropew u tal-proċeduri korrispondenti ta' konsenja bejn Stati Membri": rapport dwar il-Litwanja (12399/2/07 REV 2)], din il-qorti għandha dubji fir-rigward tal-fatt dwar jekk il-mandat ta' arrest Ewropew maħruġ minn awtorità, bħall-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan, għandux jiġi kkunsidrat bħala li nħareġ minn "awtorità ġudizzjarja", fis-sens tal-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas, u jekk, konsegwentement, dan il-mandat ta' arrest Ewropew jikkostitwixxix "deċiżjoni ġudizzjarja", fis-sens tal-Artikolu 1(1) tad-Deċiżjoni Qafas.

13 F'dan ir-rigward, l-imsemmija qorti tistaqsi lilha nnifisha dwar jekk il-kunċetti ta' "deċiżjoni ġudizzjarja" u ta' "awtorità ġudizzjarja", fis-sens tad-Deċiżjoni Qafas, għandhomx jiġu interpretati bħala kunċetti awtonomi tad-dritt tal-Unjoni jew jekk l-Istati Membri humiex liberi li jiddefinixxu s-sens u l-portata tagħhom.

14 Fl-ipoteżi fejn dawn il-kunċetti jkunu jaqgħu taħt id-dritt nazzjonali tal-Istati Membri, il-qorti tar-rinviju tqis li, fid-dawl, b'mod partikolari, tal-premessi 5, 6 u 9 tad-Deċiżjoni Qafas, ikun possibbli li wieħed jiddubita dwar il-konformità tad-Deċiżjoni Qafas mal-għażla tar-Repubblika tal-Litwanja li tikkunsidra lill-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan bħala "awtorità ġudizzjarja emittenti", fis-sens tal-Artikolu 6(1) ta' din, sa fejn tali għażla tmur kontra l-għan tad-Deċiżjoni Qafas, li hija intiża sabiex "tneħħi l-politika" mill-proċeduri ta' estradizzjoni.

15 Fl-ipoteżi fejn l-imsemmija kunċetti jiġu kkunsidrati bħala kunċetti awtonomi tad-dritt tal-Unjoni, il-qorti tar-rinviju, li tirreferi għall-punt 56 tas-sentenza tal-1 ta' Ġunju 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385), tikkunsidra li l-istess kunċetti jimplikaw li l-mandat ta' arrest Ewropew għandu jinħareġ minn awtorità li għandha status u kompetenzi li jippermettulha li toffri protezzjoni ġudizzjarja suffiċjenti fl-istadju tal-ħruġ tal-mandat ta' arrest Ewropew. Fid-dawl tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku li fuqu hija bbażata d-Deċiżjoni Qafas, hija tqis li huwa, fil-prinċipju, eskluż li l-mandat ta' arrest Ewropew jista' jinħareġ minn Ministeru ta' Stat Membru. Jista' jkun irrelevanti f'dan ir-rigward li l-mandat ta' arrest Ewropew ikun ibbażat fuq deċiżjoni ta' qorti ta' dan l-Istat Membru.

16 Il-qorti tar-rinviju tikkunsidra li mandat ta' arrest Ewropew maħruġ minn Ministeru jista' jitqies li jkun inħareġ minn "awtorità ġudizzjarja" fis-sens tal-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas, meta dan jinħareġ esklużivament fuq it-talba ta' qorti li tkun tat il-kundanna u bħala eżekuzzjoni tad-deċiżjoni ta' din tal-aħħar, li tkun ikkunsidrat xieraq li jinħareġ mandat ta' arrest Ewropew.

17 F'dawn iċ-ċirkustanzi, ir-rechtbank Amsterdam (qorti ta' Amsterdam) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:

"1) L-espressjonijiet 'awtorità ġudizzjarja' msemmija fl-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Kwadru [Qafas] [...] u 'deċiżjoni ġudizzjarja' msemmija fl-Artikolu 1(1) tad-Deċiżjoni [Qafas] [...] huma kunċetti awtonomi tad-dritt tal-Unjoni?

2) Jekk l-ewwel domanda tingħata risposta affermattiva: abbażi ta' liema kriterji jista' jiġi ddeterminat jekk awtorità tal-Istat Membru emittenti hijiex 'awtorità ġudizzjarja' ta' din il-kwalità u jekk il-mandat ta' arrest Ewropew maħruġ minnha huwiex, għaldaqstant, 'deċiżjoni ġudizzjarja' ta' din il-kwalità?

3) Jekk l-ewwel domanda tingħata risposta affermattiva: il-Ministeru tal-Ġustizzja tar-Repubblika tal-Litwanja jaqa' [taħt il-]kunċett ta' 'awtorità ġudizzjarja' imsemmi fl-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas [...] u l-mandat ta' arrest Ewropew maħruġ minn din l-awtorità huwa, għaldaqstant, 'deċiżjoni ġudizzjarja' kif imsemmi fl-Artikolu [1](1) tad-Deċiżjoni Qafas [...]?

4) Jekk l-ewwel domanda tingħata risposta negattiva: l-indikazzjoni ta' awtorità bħall-Ministeru tal-Ġustizzja tar-Repubblika tal-Litwanja bħala awtorità ġudizzjarja emittenti hija konformi mad-dritt tal-Unjoni?"

Fuq il-proċedura b'urġenza

18 Il-qorti tar-rinviju talbet li dan ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jkun suġġett għall-proċedura b'urġenza prevista fl-Artikolu 107 tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja.

19 Insostenn ta' din it-talba, hija b'mod partikolari tinvoka l-fatt li R. Kovalkovas attwalment jinsab imċaħħad mil-libertà tiegħu, pendenti l-konsenja effettiva tiegħu lill-awtoritajiet Litwani.

20 Għandu jiġi rrilevat, fl-ewwel lok, li dan ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jirrigwarda l-interpretazzjoni tad-Deċiżjoni Qafas, li taqa' fl-oqsma li jinsabu fit-Titolu V tat-tielet parti tat-Trattat FUE, dwar l-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja. Konsegwentement, huwa jista' jkun suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

21 Fit-tieni lok, skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, għandu jittieħed inkunsiderazzjoni l-fatt li l-persuna kkonċernata fil-kawża prinċipali hija attwalment imċaħħda mil-libertà u li ż-żamma tagħha f'detenzjoni tiddependi mis-soluzzjoni tal-kawża prinċipali (sentenza tas-16 ta' Lulju 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, punt 24). Fil-fatt, il-miżura ta' detenzjoni li R. Kovalkovas huwa s-suġġett tagħha ġiet ordnata, skont l-ispjegazzjonijiet ipprovduti mill-qorti tar-rinviju, fil-kuntest tal-eżekuzzjoni tal-mandat ta' arrest Ewropew maħruġ kontra l-persuna interessata.

22 F'dawn iċ-ċirkustanzi, ir-Raba' Awla tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet, fit-12 ta' Settembru 2016, fuq proposta tal-Imħallef Relatur, wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li tilqa' t-talba tal-qorti tar-rinviju intiża sabiex ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jinstema' bil-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

23 Barra minn hekk, hija ddeċidiet, b'applikazzjoni tal-Artikolu 111 tar-Regoli tal-Proċedura, li teskludi l-fażi bil-miktub tal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 109(2) ta' dawn ir-regoli.

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel sat-tielet domanda

24 Permezz tal-ewwel sat-tielet domanda, li jaqbel li jiġu eżaminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk il-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja", imsemmi fl-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas, huwiex kunċett awtonomu tad-dritt tal-Unjoni u jekk dan l-Artikolu 6(1) għandux jiġi interpretat fis-sens li korp tas-setgħa eżekuttiva, bħall-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan, jaqa' taħt il-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja emittenti", fis-sens ta' din id-dispożizzjoni, b'tali mod li l-mandat ta' arrest Ewropew maħruġ minnu fil-kuntest tal-eżekuzzjoni ta' sentenza li tistabbilixxi piena li ċċaħħad il-libertà jista' jiġi kkunsidrat bħala "deċiżjoni ġudizzjarja", fis-sens tal-Artikolu 1(1) tad-Deċiżjoni Qafas.

25 Preliminarjament, għandu jitfakkar li d-Deċiżjoni Qafas, hekk kif jirriżulta, b'mod partikolari, mill-Artikolu 1(1) u (2) tagħha, kif ukoll mill-premessi 5 u 7 tagħha, għandha l-għan li tissostitwixxi s-sistema ta' estradizzjoni multilaterali bbażata fuq il-Konvenzjoni Ewropea dwar l-Estradizzjoni, tat-13 ta' Diċembru 1957, b'sistema ta' konsenja bejn awtoritajiet ġudizzjarji ta' persuni kkundannati jew issuspettati għall-finijiet tal-eżekuzzjoni ta' sentenzi jew ta' prosekuzzjoni, b'din is-sistema tal-aħħar tkun ibbażata fuq il-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku (sentenza tal-5 ta' April 2016, Aranyosi u Căldăraru, C-404/15 u C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punt 75 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).

26 Id-Deċiżjoni Qafas hija għalhekk intiża, bl-introduzzjoni ta' sistema ġdida ssimplifikata u iktar effikaċi ta' konsenja ta' persuni kkundannati jew issuspettati li kisru l-liġi kriminali, sabiex tiffaċilita u tħaffef il-kooperazzjoni ġudizzjarja bil-għan li tikkontribwixxi sabiex jintlaħaq l-għan mogħti lill-Unjoni li ssir spazju ta' libertà, ta' sigurtà u ta' ġustizzja msejsa fuq il-livell għoli ta' fiduċja li għandu jkun hemm bejn l-Istati Membri (sentenza tal-5 ta' April 2016, Aranyosi u Căldăraru, C-404/15 u C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punt 76 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).

27 Kemm il-prinċipju ta' fiduċja reċiproka bejn l-Istati Membri kif ukoll ir-rikonoxximent reċiproku għandhom, fid-dritt tal-Unjoni, importanza fundamentali peress li jippermettu l-ħolqien u ż-żamma ta' spazju mingħajr fruntieri interni. B'mod iktar speċifiku, il-prinċipju ta' fiduċja reċiproka jimponi, b'mod partikolari f'dak li jirrigwarda l-ispazju ta' libertà, ta' sigurtà u ta' ġustizzja, fuq kull wieħed minn dawn

l-Istati sabiex iqis, ħlief f'ċirkustanzi eċċezzjonali, li l-Istati Membri l-oħrajn kollha jirrispettaw id-dritt tal-Unjoni u, b'mod partikolari, id-drittijiet fundamentali rrikonoxxuti minn dan id-dritt (sentenza tal-5 ta' April 2016, Aranyosi u Căldăraru, C-404/15 u C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punt 78 u l-ġurisprudenza ċċitata).

28 Il-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku, li jikkostitwixxi l-"bażi" tal-kooperazzjoni ġudizzjarja, jimplika, bis-saħħa tal-Artikolu 1(2) tad-Deċiżjoni Qafas, li l-Istati Membri huma bħala prinċipju marbuta li jeżegwixxu mandat ta' arrest Ewropew. Fil-fatt, l-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni tista' tirrifjuta dan il-mandat biss fil-każijiet, elenkati b'mod eżawrjenti, ta' nuqqas ta' eżekuzzjoni obbligatorja, previsti fl-Artikolu 3 tad-Deċiżjoni Qafas, jew nuqqas ta' eżekuzzjoni fakultattiva, previsti fl-Artikoli 4 u 4a tad-Deċiżjoni Qafas. Barra minn hekk, l-eżekuzzjoni tal-mandat ta' arrest Ewropew tista' tkun suġġetta biss għal waħda mill-kundizzjonijiet limitatament previsti fl-Artikolu 5 tad-Deċiżjoni Qafas (sentenza tal-5 ta' April 2016, Aranyosi u Căldăraru, C-404/15 u C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punti 79 u 80 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).

29 Madankollu, huma biss il-mandati ta' arrest Ewropej, fis-sens tal-Artikolu 1(1) tad-Deċiżjoni Qafas, li għandhom jiġu eżegwiti skont id-dispożizzjonijiet tagħha. Mill-Artikolu 1(1) tad-Deċiżjoni Qafas jirriżulta li l-mandat ta' arrest Ewropew jikkostitwixxi "deċiżjoni ġudizzjarja", li jfisser li jirrikjedi li jinħareġ minn "awtorità ġudizzjarja" fis-sens tal-Artikolu 6(1) tagħha.

30 Skont din l-aħħar dispożizzjoni, l-awtorità ġudizzjarja emittenti hija l-awtorità ġudizzjarja tal-Istat Membri emittenti li hija kompetenti sabiex toħroġ mandat ta' arrest Ewropew skont id-dritt ta' dan l-Istat.

31 Għalkemm, skont il-prinċipju ta' awtonomija proċedurali tal-Istati Membri, l-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas jirreferi għad-dritt ta' dawn tal-aħħar, għandu jiġi kkonstatat li dan ir-rinviju huwa llimitat għall-ħatra tal-awtorità ġudizzjarja li għandha l-kompetenza sabiex toħroġ il-mandat ta' arrest Ewropew. Għaldaqstant, l-imsemmi rinviju ma jikkonċernax id-definizzjoni tal-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja" fiha nnifisha.

32 F'dawn iċ-ċirkustanzi, is-sens u l-portata tal-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja", fis-sens tal-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas, ma jistgħux jitħallew għall-evalwazzjoni ta' kull Stat Membru (ara, b'analoġija, is-sentenzi tas-17 ta' Lulju 2008, Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, punt 43, u tas-16 ta' Novembru 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, punt 38).

33 Minn dan jirriżulta li l-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja", li jinsab fl-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas, jeħtieġ, fl-Unjoni kollha, interpretazzjoni awtonoma u uniformi, li, skont ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, għandha tiġi mfittxa filwaqt li jittieħdu inkunsiderazzjoni kemm it-termini ta' din id-dispożizzjoni, kemm il-kuntest li taqa' fih, kif ukoll l-għan intiż mid-Deċiżjoni Qafas (ara, b'analoġija, is-sentenza tat-28 ta' Lulju 2016, JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, punt 37 u l-ġurisprudenza ċċitata).

34 Għalhekk, fir-rigward tal-formulazzjoni tal-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas, għandu jiġi rrilevat li l-kliem "awtorità ġudizzjarja", li jinsabu f'din id-dispożizzjoni, ma jindikawx biss l-imħallfin u l-qrati ta' Stat Membru, iżda jippermettu li jiġu koperti, b'mod iktar wiesa', l-awtoritajiet imsejħa sabiex jipparteċipaw fl-amministrazzjoni tal-ġustizzja fl-ordinament ġuridiku kkonċernat (sentenza ta' dan il-jum, Poltorak, C-452/16 PPU, punt 33).

35 Madankollu, hemm lok li jiġi kkonstatat li l-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja", imsemmi fl-imsemmija dispożizzjoni, ma jistax jiġi interpretat fis-sens li jippermetti wkoll li jiġi kopert korp tas-setgħa eżekuttiva ta' Stat Membru, bħal ministeru.

36 Fl-ewwel lok, fl-interpretazzjoni komuni tagħha, il-kelma "ġudizzjarja" ma tkoprix il-ministeri tal-Istati Membri. Fil-fatt, dan it-terminu jirreferi għas-setgħa ġudizzjarja, li għandha, kif irreleva l-Avukat Ġenerali fil-punt 34 tal-konklużjonijiet tiegħu, tiġi distinta, skont il-prinċipju ta' separazzjoni tas-setgħat li jikkaratterizza l-funzjonament ta' Stat ta' dritt, mis-setgħa eżekuttiva. B'hekk, l-awtoritajiet ġudizzjarji huma mifhuma tradizzjonalment bħala l-awtoritajiet li jipparteċipaw fl-amministrazzjoni tal-ġustizzja, bid-differenza, b'mod partikolari, mill-ministeri jew korpi governattivi oħra, li jaqgħu taħt is-setgħa eżekuttiva.

37 Fit-tieni lok, id-Deċiżjoni Qafas hija bbażata fuq il-prinċipju skont liema d-deċiżjonijiet dwar mandat ta' arrest Ewropew jibbenefikaw mill-garanziji proprji għal dan it-tip ta' deċiżjonijiet, b'mod partikolari minn dawk li jirriżultaw mid-drittijiet fundamentali u mill-prinċipji ġuridiċi fundamentali msemmija fl-Artikolu 1(3) tad-Deċiżjoni Qafas. Dan jimplika mhux biss li d-deċiżjoni dwar l-eżekuzzjoni tal-mandat ta' arrest Ewropew, iżda wkoll dik dwar il-ħruġ ta' tali mandat, jittieħdu inkunsiderazzjoni minn awtorità ġudizzjarja, b'mod li l-proċedura kollha ta' konsenja bejn Stati Membri prevista mid-Deċiżjoni Qafas tkun eżerċitata taħt stħarriġ ġudizzjarju (ara, f'dan is-sens, sentenza tat-30 ta' Mejju 2013, F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, punti 39, 45 u 46).

38 F'dan il-kuntest, l-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni Qafas jawtorizza lill-Istati Membri, taħt riżerva tal-kundizzjonijiet previsti f'din id-dispożizzjoni u jekk dan ikun neċessarju minħabba l-organizzazzjoni tas-sistema ġudizzjarja tagħhom, jirrikorru għal awtorità mhux ġudizzjarja, jiġifieri awtorità ċentrali, għal dak li jikkonċerna t-trażmissjoni u l-wasla tal-mandati ta' arrest Ewropej.

39 Issa, għalkemm ministeru ta' Stat Membru jista' jaqa' taħt il-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja", fis-sens ta' dan l-Artikolu 7, madankollu minn dan tal-aħħar, moqri fid-dawl tal-premessa 9 tad-Deċiżjoni Qafas, jirriżulta li l-intervent ta' tali awtorità ċentrali jibqa' limitat għall-assistenza prattika u amministrattiva tal-awtoritajiet ġudizzjarji kompetenti. B'hekk, il-possibbiltà offruta fl-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni Qafas ma tistax tiġi estiża sal-punt li tippermetti lill-Istati Membri jissostitwixxu din l-awtorità ċentrali għall-awtoritajiet ġudizzjarji kompetenti f'dak li jikkonċerna d-deċiżjoni li jinħareġ il-mandat ta' arrest Ewropew.

40 Fit-tielet lok, il-kunsiderazzjoni ta' korp ta' setgħa eżekuttiva bħala "awtorità ġudizzjarja emittenti", fis-sens tal-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas, tmur kontra l-għanijiet, intiżi minn din u mfakkra fil-punti 25 sa 28 ta' din is-sentenza.

41 Fil-fatt, id-Deċiżjoni Qafas hija intiża sabiex tistabbilixxi sistema ssimplifikata ta' konsenja direttament bejn awtoritajiet ġudizzjarji, intiża sabiex tissostitwixxi sistema ta' kooperazzjoni klassika bejn Stati sovrani, li timplika l-intervent u l-evalwazzjoni tas-setgħa politika, għall-finijiet li jiġi żgurat il-moviment liberu tad-deċiżjonijiet ġudizzjarji f'materji kriminali, f'żona ta' libertà, sigurtà u ġustizzja.

42 Issa, il-kunsiderazzjoni ta' korp tas-setgħa eżekuttiva, bħall-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan, bħala awtorità kompetenti għall-ħruġ tal-mandat ta' arrest Ewropew, tfisser li tkun qiegħda tingħata lis-setgħa eżekuttiva s-setgħa deċiżjonali fil-proċedura ta' konsenja tal-persuni mfittxija, li huwa dak li d-Deċiżjoni Qafas tfittex li twaqqaf.

43 Barra minn hekk, il-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku, stabbilit fl-Artikolu 1(2) tad-Deċiżjoni Qafas, li abbażi tiegħu l-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni hija obbligata teżegwixxi l-mandat ta' arrest maħruġ mill-awtorità ġudizzjarja emittenti, huwa bbażat fuq il-premessa li awtorità ġudizzjarja tkun intervjeniet fil-bidu tal-eżekuzzjoni tal-mandat ta' arrest Ewropew, sabiex teżerċita stħarriġ ġudizzjarju.

44 Issa, il-ħruġ ta' mandat ta' arrest minn entità li taqa' taħt is-setgħa eżekuttiva, bħall-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan, ma jippermettix li tingħata l-assigurazzjoni lill-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni li l-ħruġ ta' dan il-mandat ta' arrest Ewropew ibbenefika minn tali stħarriġ ġudizzjarju u, għalhekk, ma huwiex biżżejjed sabiex jiġi ġġustifikat il-grad għoli ta' fiduċja bejn l-Istati Membri, imsemmi fil-punt 26 ta' din is-sentenza, li jikkostitwixxi l-bażi stess tad-Deċiżjoni Qafas.

45 Għalhekk, il-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja", fis-sens tal-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas, għandu jiġi interpretat fis-sens li Ministeru ta' Stat Membru, bħall-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan, ma jaqax taħt dan il-kunċett, b'tali mod li l-mandat ta' arrest Ewropew maħruġ minnu sabiex tiġi eżegwita sentenza ta' piena li ċċaħħad il-libertà ma jistax jiġi kkunsidrat li huwa "deċiżjoni ġudizzjarja", fis-sens tal-Artikolu 1(1) tad-Deċiżjoni Qafas.

46 Fl-aħħar nett, din l-interpretazzjoni ma hijiex ikkontestata mill-fatt li, kif semma l-Gvern Litwan fir-risposta tiegħu għad-domandi bil-miktub magħmula mill-Qorti tal-Ġustizzja, il-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan jintervjeni biss fil-kuntest strett tal-eżekuzzjoni ta' sentenza li tkun kisbet is-saħħa ta' *res judicata*, mogħtija minn qorti fit-tmiem ta' proċedura ġudizzjarja, minn naħa, u fuq it-talba ta' qorti, min-naħa l-oħra.

47 Fil-fatt, mill-informazzjoni pprovduta mill-Gvern Litwan b'risposta għad-domandi bil-miktub magħmula mill-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li d-deċiżjoni dwar il-ħruġ tal-mandat ta' arrest Ewropew tittieħed fl-aħħar lok mill-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan u mhux mill-qorti li tkun tat il-piena li ċċaħħad il-libertà li huwa bbażat fuqha dan il-mandat ta' arrest Ewropew. Dan il-Ministeru jistħarreġ l-osservanza tal-kundizzjonijiet meħtieġa għal dan il-ħruġ u għandu wkoll marġni ta' diskrezzjoni f'dak li jikkonċerna n-natura proporzjonata ta' dan il-ħruġ.

48 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha preċedenti, ir-risposta għall-ewwel sat-tielet domanda għandha tkun li l-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja", imsemmi fl-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas huwa kunċett awtonomu tad-dritt tal-Unjoni u li dan l-Artikolu 6(1) għandu jiġi interpretat fis-sens li jipprekludi li korp tas-setgħa eżekuttiva, bħall-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan, jiġi kkunsidrat bħala "awtorità ġudizzjarja emittenti", fis-sens ta' din id-dispożizzjoni, b'tali mod li l-mandat ta' arrest Ewropew maħruġ minnu fil-kuntest tal-eżekuzzjoni ta' sentenza li tagħti piena li ċċaħħad il-libertà ma jistax jiġi kkunsidrat bħala "deċiżjoni ġudizzjarja" fis-sens tal-Artikolu 1(1) tad-Deċiżjoni Qafas.

Fuq ir-raba' domanda

49 Fid-dawl tar-risposta mogħtija għall-ewwel sat-tielet domanda, ma hemmx lok li tingħata risposta għar-raba' domanda.

Fuq il-limitazzjoni ratione temporis tal-effetti ta' din is-sentenza

50 Il-Gvern Litwan kif ukoll, matul is-seduta, il-Gvern Olandiż u l-Kummissjoni talbu lill-Qorti tal-Ġustizzja tillimita *ratione temporis* l-effetti ta' din is-sentenza, fil-każ li l-Qorti tal-Ġustizzja kellha tiddeċiedi li korp tas-setgħa eżekuttiva, bħall-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan, ma jaqax taħt il-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja" fis-sens tal-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas. Huma invokaw, essenzjalment, possibbli konsegwenzi ta' din is-sentenza fuq il-kawżi fejn mandat ta' arrest Ewropew ikun inħareġ minn awtorità li ma hijiex "awtorità ġudizzjarja", fis-sens ta' din id-dispożizzjoni.

51 F'dan ir-rigward, għandu jitfakkar li, b'mod konformi ma' ġurisprudenza stabbilita, l-interpretazzjoni li l-Qorti tal-Ġustizzja tagħti lil regola tad-dritt tal-Unjoni, fl-eżerċizzju tal-ġurisdizzjoni mogħtija lilha mill-Artikolu 267 TFUE, tiċċara u tippreċiża t-tifsira u l-portata ta' din ir-regola, kif għandha jew kellha tinftiehem u tiġi applikata mill-mument tad-dħul fis-seħħ tagħha. Minn dan jirriżulta li r-regola hekk interpretata tista', u għandha, tiġi applikata mill-qrati stess għal rapporti ġuridiċi li jinħolqu u jiġu stabbiliti qabel ma tingħata s-sentenza li tiddeċiedi fuq it-talba għall-interpretazzjoni jekk, barra minn

hekk, il-kundizzjonijiet sabiex titressaq tilwima dwar l-applikazzjoni ta' dik ir-regola quddiem il-qrati kompetenti jiġu ssodisfatti (sentenza tas-17 ta' Settembru 2014, Liivimaa Lihaveis, C-562/12, EU:C:2014:2229, punt 80 u l-ġurisprudenza ċċitata).

52 Huwa biss f'każijiet eċċezzjonali ferm li l-Qorti tal-Ġustizzja tista', b'applikazzjoni ta' prinċipju ġenerali ta' ċertezza legali inerenti fl-ordinament ġuridiku tal-Unjoni, tillimita l-possibbiltà għal kull persuna kkonċernata li tinvoka dispożizzjoni li hija tkun interpretat bil-għan li tqiegħed inkwistjoni relazzjonijiet ġuridiċi stabbiliti *in bona fide*. Sabiex tkun tista' tiġi deċiża tali limitazzjoni, huwa neċessarju li jiġu ssodisfatti żewġ kriterji essenzjali, jiġifieri l-*bona fides* tal-persuni kkonċernati u r-riskju ta' diffikultajiet serji (sentenzi tas-27 ta' Frar 2014, Transportes Jordi Besora, C-82/12, EU:C:2014:108, punt 41, kif ukoll tat-22 ta' Settembru 2016, Microsoft Mobile Sales International *et*, C-110/15, EU:C:2016:717, punt 60).

53 F'dan il-każ, mir-rapport ta' evalwazzjoni tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2007, imsemmi fil-punt 12 ta' din is-sentenza, jirriżulta b'mod partikolari, li l-Kunsill, fil-passat, ikkritika l-ħruġ ta' mandati ta' arrest Ewropej mill-Ministeru tal-Ġustizzja Litwan bħala inkompatibbli mar-rekwiżit ta' "awtorità ġudizzjarja". F'dawn iċ-ċirkustanzi, ma jistax jiġi kkunsidrat li r-Repubblika tal-Litwanja ġiet inkoraġġuta tadotta aġir mhux konformi mad-dritt tal-Unjoni minħabba inċertezza oġġettiva u importanti fir-rigward tal-portata tad-dipożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni.

54 F'dawn iċ-ċirkustanzi, ma hemmx lok li l-effetti ta' din is-sentenza jiġu limitati *ratione temporis*.

Fuq l-ispejjeż

55 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jitħallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Ir-Raba' Awla) taqta' u tiddeċiedi:

Il-kunċett ta' "awtorità ġudizzjarja", imsemmi fl-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Kwadru [Qafas] tal-Kunsill 2002/584/ĠAI, tat-13 ta' Ġunju 2002, dwar il-mandat ta' arrest Ewropew u l-proċeduri ta' konsenja bejn l-Istati Membri, kif emendata bid-Deċiżjoni Kwadru [Qafas] tal-Kunsill 2009/299/ĠAI, tas-26 ta' Frar 2009, huwa kunċett awtonomu tad-dritt tal-Unjoni u dan l-Artikolu 6(1) għandu jiġi interpretat fis-sens li jipprekludi korp tas-setgħa eżekuttiva, bħall-Ministeru tal-Ġustizzja tar-Repubblika tal-Litwanja, milli jiġi kkunsidrat bħala "awtorità ġudizzjarja emittenti", fis-sens ta' din id-dispożizzjoni b'tali mod li l-mandat ta' arrest Ewropew maħruġ minn dan fil-kuntest tal-eżekuzzjoni ta' sentenza li tagħti piena li ċċaħħad il-libertà ma jistax jiġi kkunsidrat bħala "deċiżjoni ġudizzjarja" fis-sens tal-Artikolu 1(1) tad-Deċiżjoni Kwadru [Qafas] 2002/584 kif emendata bid-Deċiżjoni Kwadru [Qafas] 2009/299.

Firem